

Felhívjuk olvasóink figyelmét, hogy az e rovatban megjelenő írások valóságtartalmát nem áll módunkban ellenőrizni; az írottakért a szerzők felelnek: akár kiírják az általuk bírált személy vagy intézmény nevét, akár nem, ha állításait nem tudják szükség esetén bizonyítani, sajtóvétséget követnek el.

Cinkos újságírás

Hónapokkal egy napilapcikk megjelenése után csak akkor szabad és érdemes tartalmával vitázni, ha ezt a felvetett kérdés változatlan érvénye és aktualitása indokolja. Személyiségi sérelmeket sorolni tán még akkor sem érdemes: a törvény szabta határidő után kizárólag akkor lehet – de akkor kell is! – tiltakozni, egy újság-cikk olvastán vészharangot kongatni, ha az inkriminált sajtóközlemény (nem önmagában, hanem tendenciájában) veszélyt jelent a társadalom, az újságírás vagy az ország számára.

Előzmény: A Pesti Hírlap 1994. február 2-án közölt filippikája – Báder Katalin: Az ávós újságírás – meggyőződésem szerint kimeríti ezt a kritériumot. Kimeríti, de nem azért, mert a szerző megfogalmazása szerint „jobb híján”, indok és bizonyíték nélkül ávós újságíróként aposztrofálja mindazokat, akikkel alapvető politikai kérdésekben nem ért egyet, s akiket azzal vádol vagy minősít, hogy „ma is tisztelik Lukács Györgyöt”.

Önbecsülésem nem engedi, hogy a rám (is) aggatott, aljas címke ellen tiltakozzam; a cikk Eörsi Istvánnal folytatott, vitának alig minősíthető támadássorozatával, a cikkíró rágalmaival és hangvételeivel pedig eleve nem tisztelnem vitaközni. A magát Báder Katalinnak nevező szerző állásfoglalásának leplezetlen politikai tendenciája azonban lelkiismeretem szerint nem hagyható szó nélkül.

Már az sem lehet véletlen, hogy a cikkíró indulata részben a Tégy a gyűlölet ellen mozgalmat veszi célba, mondván, hogy a mozgalom a koalíció szétbomlaltása által kívánja „lenyúlni az országot”. Az sem kétséges, hogy a cikk azért aposztrofálja „diszgójnak” az SZDSZ listavezetőjét, Kuncze Gábort, hogy ezáltal

az általa vezetett liberális, demokratikus tömörülést – kimondatlanul, ámde egyértelműen – zsidó pártnak minősíthesse. Ez pedig már nemcsak megengedhetetlen választási fogás, rosszszívű kortesztrükk, hanem minősíthetetlen és a tételes törvénybe is ütköző állítás.

Olvassom tovább a már-már megsárgult újságot (amelynek gyér nyilvánosságára azért némileg jellemző, hogy a közlemény híre csak véletlenül és késve jutott el hozzám), s bár nem értem a mondat tizenetét, stílusán mégis elképedek: „Az őspatkányt, a kínai zsidót nem érte súlyos sérelem.”

Kíváncsi vagyok, vajon ezúttal milyen szóvirágokkal takarozik a szerző, amikor fejére olvassák antiszemitizmusát? Mert beismerésre, az antiszemitizmus nyílt vállalására – egyelőre? szerencsére? – nem számítok. Emelt fővel megszegni az alkotmányt mostanában nem sikk Magyarországon. A tagadás azonban nem jelenthet, nem kínálhat feloldozást!

Ki kell végre (újra) mondanunk, hogy az antiszemita nézetek és indulatok közvetett, ámde félreérthetetlen kifejezése, a politikai korrektség minden demokratikus államban megbélyegzett felrúgása – különösen a mi szakmánkban, az újságírásban – nem lehet bocsánatos bűn. A gyűlöletkeltés publicisztikai görögütze – éppen, mert ideológiai és politikai municiót kínál a temetőt gyalázó, késsel randalírozó alvilágnak – napjainkban valóságos tüzeket lobbanthat és lobbant is lángra.

Adorno azt vallotta, Auschwitz után nem lehet verset írni. A mi dolgunk, hogy kőbe vessük: Auschwitz után az antiszemitizmus nem véleménynyilvánítás, hanem megbocsáthatatlan bűn. Különösen egy olyan országban, amelynek hatszáz-ezer polgára vált a német és a magyar fasiszmus áldozatává.

Senki ne higgye, hogy ágyúval kívánok verébre löni: nem Báder Katalin vagy

a neve mögött rejtőző férfiú, hanem a Báder Katalin-jelenség ellen szólok. Mert aki a magyar sajtót olvassa, tudja, tapasztalja, hogy az idézett cikk nem egyszeri, alkalmi botlás, kivételes sajtóvétség, hanem egy újabb, sorozatosan tapasztalható, egyes sajtóorgánumban már-már elburjánzó jelenség megnyilvánulása. Lépten-nyomon, nyomtatásban, képernyőn találkozhatunk olyan burkolt vagy alig leplezett, gyűlöletkeltő indulatkötéssel, ami nem tekinthető senki írói munkássága részeként, nem minősíthető szubjektív érzelmi megnyilvánulásnak, sem fogalmazási botlásnak. De nem lehet félreértésnek, érzékenységnek sem szépitni. Bizonyos orgánumban immáron folyamatosan teret kapnak olyan nézetek és indulatok, amelyek nemcsak az ország külső megítélése szempontjából lehetnek károsak, de a társadalmi békét is veszélyeztetik, és szakmánkra, a magyar újságírásra is szégyent hoznak. Aki pedig a magyar sajtón kívül a világsajtót is olvassa, azt a neofaszizmus újraéledésének számtalan megnyilvánulása figyelmezteti, hogy nemcsak a jó hírünkről – a jövőnkről van szó.

Földes Anna

Megfér-e két „dudás”?

Két hetilapja van március elejétől Keszthelynek. Az egyik Héviz, Keszthely és vidéke, a másik Keszthely és Vidéke címmel jelent meg, s jelenik meg ma is. Magam részéről nem tartom szerencsésnek, hogy mindössze egy névszó tesz különbséget a két cím között. Ez a későbbiekben vitákhoz, félreértésekhez és torzsalkodásokhoz vezethet.

Az önkormányzati hatáskörből kikényszerült, Balázs Mária Éva által szerkesztett lapot már öt éve ismerik a város és környék olvasói, erényeivel és gyengéivel együtt, míg az új, hivatalosan jogfolytonos, Vadas Zsuzsa szerkesztette lappal csak most ismerkedhetnek az olvasók. Különbséget tenni a kettő között még nehezen lehet, hiszen az egyik már „befutott” lap, a másik pedig most teszi meg az első, kezdő lépéseket. Hogy miért lett két helyi újság az eddigi egy ellenében, s milyen erők működtek közre, nem célozok vizsgálni. Minket, keszthelyi olvasókat csupán az érdekel, hogy a már elkezdődött konkurenciaharcban melyik újság nyújt többet, érdekesebbet és színvonalasabbat. Bár jelenleg mindegyik lap ingyenes, egy idő után azt vesszük kézbe, ame-